

2018Z07730

DGWB

Termijn DBO, 8 mei 2018

Vragen van het lid Dik-Faber (ChristenUnie) aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat over de met vervuild slib versterkte Westdijk bij Bunschoten. (ingezonden 24 april 2018)

1
Kent u het bericht 'Sanering vervuilde Westdijk Bunschoten duurt nog tot volgend jaar'? 1)

Ja

2
Hoe kan het dat de 125.000 ton thermisch gereinigde grond (TGG), die is toegepast bij de dijkverbetering op de Westdijk te Bunschoten, zo vervuild is met zware metalen? Hoe verklaart u dat de grond meer en andere metalen bevat dan op de reinigingscertificaten is aangegeven? Om welke zware metalen gaat het?

Antwoord:

Uit een in opdracht van een door het Waterschap Vallei en Veluwe uitgevoerd onderzoek volgt dat de toepaste grond voor de zware metalen voldoet aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit. Echter na toepassing in de Westdijk blijkt dat de zware metalen uit de thermisch gereinigde grond zich verplaatsen naar het grondwater en oppervlaktewater. Uit aanvullend onderzoek volgt dat het grondwater hierdoor sterk is verontreinigd met de zware metalen molybdeen, arseen en kwik en vanadium.

Commented [A1]: Roept wel de vraag op of de eisen adequaat zijn

3
Kunt u aangeven waar de TGG vandaan komt? Welke verantwoordelijkheid heeft de leverancier, in dit geval International ATM, om zich te vergewissen van de samenstelling van de grond? Kunt u aangeven hoe het toezicht op de certificering en de controle geregeld is en welke rol er hierbij is voor het Waterschap Vallei & Veluwe en/of voor de Inspectie Leefomgeving en Transport?

Antwoord:

De TGG is afkomstig van Afvalstoffen Terminal Moerdijk B.V, kortweg ATM genoemd. ATM leverde via het bedrijf Martens van Oord de TGG voor de Westdijk aan de Combinatie de Vries & van de Wiel - FL Liebrechts V.O.F. De Combinatie heeft de TGG verwerkt in het project.

ATM is voor het thermisch reinigen van grond gecertificeerd en erkend. ATM is gecertificeerd op grond van de in het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocumenten. Het reinigingsproces bij ATM moet voldoen aan deze normdocumenten. Onder certificaat geleverde grond moet voldoen aan de eisen van het Besluit bodemkwaliteit.

Het toezicht op de erkenning en het handelen conform de normdocumenten is belegd bij de ILT.

Waterschap Vallei en Veluwe houdt het toezicht op de toepassing van de thermische gereinigde grond in de Westerdijk of bij de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht. De keuze Dit is afhankelijk van de vraag of de thermisch gereinigde grond wel of niet in het oppervlaktewater is toegepast.

4
Klopt het dat de veenlaag onder de dijk zo in elkaar gedrukt wordt dat deze een buffer vormt naar het grondwater en er alleen sprake is van vervuiling van het oppervlaktewater?

Antwoord:

Uit een in opdracht van het waterschap uitgevoerd onderzoek volgt dat sprake is van een nagenoeg ondoorlatende bodem waardoor het grondwater in de TGG naar de teensloot van het dijklichaam wordt afgevoerd. Daarnaast wordt door een kwel, onder druk naar het oppervlak stromend grondwater, het grondwater uit de Westdijk ook richting de sloot gestuurd. Het verontreinigd grondwater verplaatst zich daarmee voornamelijk naar de naastgelegen sloot.

5

Kent u de verschillende oplossingsrichtingen voor de dijk, te weten vervuilde grond afgraven en vervangen door schoon zand of een damwand, de grond inpakken met folie of met een drainagesysteem vervuild water afpompen naar een zuiveringsinstallatie? Ziet u mogelijkheden om de uitvoering van een oplossing te versnellen?

Antwoord:

Ik ken de vier gepresenteerde varianten om de directe gevolgen van de vervuilde TGG te beperken, waaronder de mogelijke verspreiding van de vervuiling. De varianten voldoen aan de wet en regelgeving en zijn technisch haalbaar. Het waterschap moet een keuze maken uit een van de varianten. Naast de technische haalbaarheid van de variant is het waterschap ook gehouden aan de wet en regelgeving voor het graven in de primaire waterkeringen. Hierdoor kan bijvoorbeeld niet op elk moment in het jaar worden gegraven in de waterkering. Dit beïnvloedt mede het moment van uitvoering. Het Waterschap zal de uitvoering zo spoedig mogelijk ~~uitvoeren~~ starten en de voortgang van de uitvoering niet laten afhangen van de uitkomsten van de discussie over de aansprakelijkheid.

6

Klopt het dat u gericht en bewust op zoek bent gegaan, onder andere in de context van het Hoogwaterbeschermingsprogramma, naar mogelijkheden om TGG toe te passen in primaire keringen? In hoeverre is deze toepassing gebruikelijk in primaire keringen elders in projecten?

Antwoord:

De Rijksoverheid stimuleert via milieuregelgeving het hergebruik van thermisch gereinigde grond uit oogpunt van circulariteit en duurzaamheid.

De contracten van RWS en de waterschappen geven aannemers de ruimte om voor de uitvoering van een werk geschikte materialen te kiezen, met als randvoorwaarde dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen en de eisen van het contract. Thermisch gereinigde grond wordt niet op reguliere basis toegepast in primaire keringen.

Commented [A2]: Of: maakt mogelijk? Stimuleren klinkt als aanmoedigen (subsidie of ander voordeel)

Commented [A3]: Of consequent TGG gebruiken of voluit

7

Op welke wijze worden in uw ogen de financiële gevolgen gedragen wanneer de toepassing van TGG leidt tot situaties zoals hierboven beschreven?

Antwoord:

De financiële gevolgen liggen bij de partijen die hun werk niet correct hebben uitgevoerd. Het Waterschap heeft het werk niet goedgekeurd en is bezig de financiële gevolgen op haar contractspartijen te verhalen.

Commented [A4]: In antwoord 2) lijkt het dat alles volgens normen is gegaan, hier suggereer je dat iemand zijn werk niet goed heeft gedaan. Waar zit dan het probleem in de keten?

8

Heeft de Rijksoverheid vanuit haar bouwprojecten een belang in het afzetten van vervuild materiaal bij afvalverwerkers zoals ATM? Wat is het belang in het behouden van de toepassing van TGG als bouwstof?

Antwoord:

Op grond van de milieuregelgeving mag verontreinigde grond die kan worden gereinigd, niet worden gestort. Dit algemene uitgangspunt geldt ook voor de Rijksoverheid. Indien verontreinigde grond vrijkomt uit een werk en kan worden gereinigd, moet deze ter reiniging worden aangeboden bij een grondreiniger. Hiermee wordt het storten van verontreinigde grond beperkt en hergebruik gestimuleerd. Dit draagt bij aan het bevorderen van circulariteit en zuinig gebruik van primaire grondstoffen.

9

Bent u bereid het gebruik van TGG uit te sluiten voor deze toepassingen? Zo nee, waarom niet?

Met het reinigen van verontreinigde grond wordt de stort van grond beperkt en wordt hergebruik gestimuleerd. Dit draagt bij aan het bevorderen van circulariteit en zuinig gebruik van primaire grondstoffen. Voor een aantal werken is geconstateerd dat de toegepaste TGG niet voldoet naar de

eisen. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de toegepaste TGG. Daarnaast voert de Inspectie Leefomgeving en Transport een bestuursrechtelijk handhavingsonderzoek uit bij een reiniger. De huidige omstandigheden en randvoorwaarden voor levering van TGG bieden op dit moment onvoldoende zekerheid over de kwaliteit van de TGG.

Daarom staan Rijkswaterstaat en het Hoog Water Beschermingsprogramma (met daarin de Waterschappen) het toepassen van TGG voorlopig niet meer toe. De toepassing van TGG zal worden heroverwogen zodra duidelijkheid bestaat over de oorzaken van het ontstane probleem.

10

Welke wijzigingen in de Omgevingswet (of vooruitlopend daarop) kunnen worden doorgevoerd om toezicht en handhaving te verbeteren en situaties zoals bij de Westdijk in Bunschoten te voorkomen?

Antwoord:

Het systeem certificeren en erkennen is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit. Dit zal vooralsnog geen onderdeel worden van de Omgevingswet. Het normdocument voor het certifiëren van een thermische grondreiniger is aangepast en op onderdelen verbeterd. Het normdocument zal in een wijziging van de Regeling bodemkwaliteit worden opgenomen. Of er nog meer- aanpassingen noodzakelijk zijn, is mede afhankelijk van de bevindingen van de ILT in de handhavingszaak richting de leverancier van de TGG.

1) RTV Utrecht, 8 maart 2018, Sanering vervuilde Westdijk Bunschoten duurt nog tot volgend jaar (<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1741876/sanering-vervuilde-westdijk-bunschoten-duurt-nog-tot-volgend-jaar.html>)